

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

O škropljenju sadnih dreves.

Vsak vinogradnik vé iz skušnje, če je škropil o pravem času proti peronospori, da je ostalo trtno listje do pozne jeseni zeleno in zdravo. Zdravo listje pa vpliva na vspevanje vinske trte in nje pridelek ne le blagodejno, ampak ono je zato neobhodno potrebno, ker izvršuje isto nalogo, kakor pri živalih pljuča in želodec. Kakor se pri tej rastlini s škropljenjem z bakrenovapneno zmesjo z vspehom borimo proti glivični zajedavki strupeni rosi in si s tem delom ohranimo vinsko trto zdravo in njen pridelek neprikrajšan, istotako postaja od leta do leta potrebnije, da obračamo svojo pozornost tudi na one zajedavke, ki nam škodujejo i na drugih kulturnih rastlinah in jih skušamo uničevati, na tak način si ohranjajoč zdrave rastline in nezmanjšane nje pridelke. Število glivičnih boleznij je jako veliko; pozna se jih dandanes nad 30.000. Tako napada vinsko trto nad 320 raznih glivic, jablane 238, hruške 205, češnje 120 glivic itd. Priprosti narod pozna dobro te kvarljivke in jih je n. pr. na našem sadnem drevju okrstil z raznimi imeni kakor: listna rja, kodravost, grintavost, rastlinska črna rosa, pegavost itd. ter vé, da mu uničujejo vrednost in dobroto sadnega pridelka, ne zaveda se pa največ, da mu slabé ob enem sadno drevje samo. Še manj je podučen, da se mora i njim postaviti v bran, če si hoče sadno drevje in nje pridelke ohraniti. Če tudi velika večina glivic ni nevarna, vendar morejo nekatere od njih pri splošnem nastopu povzročiti veliko škodo. Ena takih glivic, ki napada splošno in povsod po naših krajih ne le listje, ampak tudi sadje naših sadnih dreves in ki nam dela občutno škodo s tem, da liste nekako požgé, sad pa napravi na zunaj krastov, ki vsled tega zgubi na dobroti in lepoti, se imenuje pri jablanah jabelčni krastovec, pri hruškah hruškov krastovec ali navadno s tujim imenom: fuzikladij (*Fusicladium dendriticum* in *F. pyrinum*).

Glivica te zajedavke napada liste že spomladi, da se naredé na njih rujavkaste lise, ki se razširjajo dalje in dalje. Listi postanejo vsled tega nekako usnjasti in suhi, ne morejo se pravilno razvijati in ne izvrševati svoje naloge, ki jim jo je odkazala narava gledé hranitbe dreves in njegovega sadja. Pozneje listi počrné in odpadejo, kar se navadno zgodi že meseca avgusta ali septembra tako, da je drevo popolnoma golo.

Glivica se loti kmalu tudi zelenega mladega sadja, na kojem se pokažejo sprva črne pike, pozneje kraste, ki storé, da sad ne more dozoreti ter da vsled svojih krast zgubi na dobroti in lepoti.

Celo mladim enoletnim poganjkom ne prizanaša, napada jih v rasti, da se pokažejo posamezna, v začetku sivo barvana mesta, ki postanejo kmalu mehurjasto nagrbljena, pozneje pa razkava, razpokana, krastava in suha. Dostikrat celo odmerjejo take vejice ob koncu.

Umevno je, da tako leto za letom se ponavljajoče napadanje te glivice zelo slabi drevje v rašči in zmanjšuje vrednost in dobroto sadja.

Za pokončevanje te bolezni se rabi isto sredstvo kakor za zatiranje peronospore pri vinski trti, namreč zmes modre galice in vapna, ter se na isti način in istoodstotno, navadno 1% pripravlja.

Škropiti je treba v prvič spomladi pred brstenjem. To škropljenje je najvažnejše in ima največ uspeha. V drugič naj se škropi takoj po cvetju; v tretjič še enkrat meseca junija ali v prvi polovici julija.

Za škropljenje nizkih dreves se lahko z uspehom rabijo navadne trtne škropilnice proti peronospori. A ker imamo pri nas največ visoko rastoča sadna drevesa, dadó se ista dobro poškopiti le z vozno škropilnico, kakršne n. pr. izdeluje mehanik Sartori v Gradiški na Goriškem in drugi, ki pa so precej drage.

V fuzikladiju imamo hudega sovražnika naših sadnih dreves, katerega uničevanje imamo sicer v oblasti, ki je pa združeno s precejšnjimi začetnimi stroški, ker si moramo nabaviti ne le uničevalno sredstvo, ampak tudi drage škropilnice. Edino tolažilno pri tem je, da more tako vozno škropilnico rabiti mnogo posestnikov, da, vsa občina ter da se torej stroški pri sporazumnem skupnem nakupu in uporabi za posameznika zelo zdatno pomanjšajo tako, da je upati, da se bodo v občnem interesu in v povzdigo našega sadjarstva tudi te vozne škropilnice pri nas vsaj v onih sadunosnih krajih upejljale, kjer dobivajo iz te poljedelske stroke precejšen postransk dohodek. Želeti bi bilo, da bi boljši posestniki in izobraženi krogi i v tem oziru pot kazali pri prostemu narodu. Našim sadjarjem pa svetujem, da se poprimejo škropljenja sadnega drevja ter da to izvršé trikrat na leto!

Politični pregled.

Državni zbor se je res sešel. Med nepopisnim vriščem in kričem izvršile so se volitve v delegacije, ki naj obravnavajo skupne zadeve obeh državnih polovic. Delegatom za Kranjsko je izvoljen dr. Šušteršič, namestnikom pa dr. Žitnik. — Vse stranke so se naveličale dolgega, brezplodnega boja, in zato zahtevajo rednega dela. V to potreba, da se poslovni red spremeni. In to spremembo pred vsem zahtevajo Čehi. Vlada ima sedaj priliko pokazati, da ima dobro voljo, ako povdarja in izvrši načelo pravičnosti, po katerem nikako niso Nemci poklicani, da bi zatirali druge narodnosti. Med mnogimi interpelacijami in prošnjami, stavljenimi v državnem zboru, omeniti je dveh posebno. Poslanec Pfeifer prosil je pomoči za pogorelce v Pristavi pri Podgradu, poslanec Šušteršič pa je vprašal gospoda ministerskega predsednika, ali hoče čim preje odrediti, da naj c. kr. oblastva posredujejo na korist stavkujočih delavcev na Javorniku na Gorenjskem. V tovarnah „Kranjske industrijske družbe“ na Javorniku, ki so vse v nemških rokah in donašajo mastne dobičke, so delavce nezaslišano izkoriščevali. Vedno več in več dela so nakladali, a plače se niso zvišale, ampak raji zmanjševale. Z najrazličnejšimi psovki so psovali delavce in jih celo pretepali! Mogočni gospodje so pozabili, da so tudi delavci ljudje, in med tem, ko so sami zase na vse strani silno svobodomiselnih, o svobodi in pravicah delavcev niti slišati ne marajo. Zato so začeli delavci stavkati, ker se jim ni hotelo z lepa dati, česar so tolikrat in po pravici zahtevali. Oblasti niso posredovale za delavce, marveč poslale orožništvo in vojaštvo, kakor da so delavci kaki lopovi in roparji. A stavkujoči se mirno zadržijo. Pridružili so se jim tudi delavci in delavke na Savi. Tu so zlasti z delavkami grdo ravnali. Najvišja njih plača je bila 120 vinarjev na dan, a morale so čisto delati po 18 ur na dan in opravljati popolnoma moška, težka dela, za vse to so pa še bile grdo zmerjane in tepene. Tako stavka sedaj blizu 1600 delavcev in delavk. Smo radovedni, bo li kaj pravice dobiti za itak revne in zatirane stanovne. Braniti one, ki imajo moč in podpirati krivico pa ni častno. Javni ljudski shod na Javorniku 24. m. m. je pojasnil vse te krivice, mnogoštevilno zbranim udeležencem. Shod je naodločneje obsojal stavkujočim sovražno pisanje „Slov. Naroda“, ki je pisal kaj zaničevalno o tamošnjem delavstvu. Tudi to je delavce ne malo pogrelo, da so prisiljenci deželne prisilne delavnice bili poslani za delo na Javorniku. Pa se ljudje čudijo, da tako gine spoštovanje do svetnih gosposk, ki imajo za trpina čisto same obljube, če ne — bajonete in smednik. Kaj so nižji stanovi — žival?

Še bolj nam to resnico pojasnuje splošna stavka železničarjev na Ogrskem. V eni noči je 70.000 železniških uslužbencev odpovedalo službo. Vzrok? Veliki gospodje razkošno jedo, pijo šampanjca in si špogajo raznovrstne ne ravno lepe zabave, a uslužbenci opravljajo hudo, nevarno delo v zimi in noči za beraški denar, ki jim za življenje ne zadošča, a ga je za smrt preveč. Zdelo se je, da zmagajo zatirani stanovi. A kaj se zgodi? Vlada pokliče železničarje-rezerviste raznih letnikov v vojaško službo, ti so morali opravljati potem po vojaškem ukazu železničarsko službo, lepo število

stavkujočih so zaprli v sodne zapore, iz Avstrije so poklicali železniške polke in — stavka je končana. Da bi pa rodoljubni in človekoljubni poslanci vladi ne nagajali v državnem zboru z raznimi neljubimi vprašanji in tako celo stvar vsemu svetu odkrili, je bil mahoma zaključen državni zbor ogrski. Lepa ta! — V Elesdu pri Velikem Varadinu na Ogrskem imela je povodom štrajka neodvisna stranka shod. Vsled obilnega števila huzarjev in orožnikov je bila prej mirna množica silno razburjena in nakrat je vstrelil nek socialist ter zadel narod psujočega orožniškega stražmoštra do smrti. Na to so vstrelili orožniki in bilo je takoj 23 mrtvih in 40 ranjenih; pozneje jih je umrlo še 8 za dobljenimi ranami. To je vso okolico razburilo in vrsti se požig za požigom. V one kraje je odšlo obilo vojaštva, kaj bo to?

Naj sodijo nemškega cesarja tako ali tako, vendar je eno gotovo: v vprašanju grede železničarjev se je obnašal vse drugače ko avstrijska ozir. ogrska vlada. Še iz pota je naročil vladi, naj v pruski deželni zbornici stavi predlog, ki dovoljuje tri milijone kron za zboljšanje gmotnih razmer železničarjev.

Francoski predsednik Loubet je prišel 24. m. m. v Rim obiskat italijanskega kralja, in tako utrdit zvezo med laškim in francoskim narodom. Papež ga ni maral vsprejeti radi znanega preganjanja katoliške cerkve na Francoskem.

Velika nesreča je zadela Ruse pri trdnjavi Port Artur. Ena najlepših in najboljših ruskih bojnih ladij „Petropavlovsk“, je dne 13. t. m., ko se je vračala pred japonsko premočjo v pristanišče, zadela ob neko podmorsko mino, ki je imela 80 kg. streliva. Ta sila vrgla je ladijo kvišku, jo v zraku obrnila, in razbito vrgla nazaj v morje. V dveh minutah mogočne ladije ni bilo več. Utonilo je 596 mornarjev in tudi glavni poveljnik vsega brodovja, admiral Makarov, je našel v mrzlih valovih smrt. Spretnega, junaškega moža bo pač Rusija težko pogrešala. Rešilo se je samo 44 mož. Carja je ta vest zelo potrla. Za admirala vzhodno-azijskega brodovja je car imenoval Skridlova, dosedajnega poveljnika ruskega brodovja v Črnem morju. — Razne vesti soglasno trdijo, da so Rusi Japoncem potopili 4000 vojakov, ki so se peljali na Korejo. Prvi spopadi na suhem so bili za Ruse zmagoviti. Car in drugi velikaši so na lastne stroške nakupili novih bojnih ladij, in govori se čedalje bolj za gotovo, da pojde sam car v septembru na bojišče.

LISTEK.

V RIM!

Sv. Peter v Vatikanu.

(Dalje.)

To je kratka zgodovina največje cerkve na svetu. Koga bi pač ne mikalo gledati to svetovno čudo na lastne oči? Par milj daleč po ravnini se vidi velikanska kupola in pozdravlja romarje, katerim srce hitreje bije ko vidijo, da bodo kmalu uresničene njih želje. In prva pot, ko pridejo v Rim, je spet sv. Peter.

Nepozaben mi ostane trenutek, ko sem prišedši po dolgem korzu Viktorja Emanuela dospel do reke Tibere. Na desni se vzdiguje mogočno zidovje angeljskega gradu, na levi pa stoji ponosna bazilika. Zmanjka mi besed, popisati prvi utis,

človek zares nem postane. Tembolj pa hitim, da pridem čez most v Leonovo mesto, zavijem na levo po starem borzu (tako se imenuje ulica) in kar se razgrinja pred teboj, če ne največji, gotovo najlepši trg sveta, v ozadju pa cerkev sv. Petra vleče nase tvoje oko.

Ta trg tvori s cerkvijo eno celoto in obstoji iz dveh delov. Prvi del ima podobo elipse, torej je podolgasto okrogel, tik njega je manjši četverokoten trg, katerega se drži cerkev. Najširji primer elipse ima 273 metrov, najkrajši 226 metrov. Da se bomo lažje umeli, podam nekatere boljznane mere: veliki trg našega mesta prehodim s 260 koraki; če računam korak pa 70 cm., torej približno znaša 180 metrov. Zvonik kapiteljske cerkve meri do križa 48 metrov, zunanja stena prezbiterija povprek 15 metrov. Vsak si potem sam lahko izračuna, kako velikanski trg je to in kako velike še druge stavbe, o katerih bomo še govorili.

Trg oklepa dvoje stebrišč, kateri sestoji iz štirih vrst stebrov, vseh je 372, visoki so po 15 metrov. Prostor med drugo in tretjo vrsto stebrov je tako širok, da se zamoreta vstric peljati dva voza. Na vrhu je kamenita ograja, a na tej stoji 162 soh različnih svetnikov. Te dve velikanski lopi stali ste 4 1/2 milijonov kron, tlak sam pol milijona. V sredi trga stoji 25 metrov visok obelisk, iz enega samega kosa kamna! Ta obelisk ima znamenito zgodovino. Do l. 1586 je stal v dirkališču Neronovem. Pripeljali so ga tja iz Egipta za cesarja Kaligula. Egipčanom so taki obeliski služili kot podoba blagodejnih solnčnih žarkov; služili so tudi kot podoba zmage nad smrtjo. V rimskih dirkališčih pa so služili kot nekak mejnik koncem dirkališča: če je voznik znal spretno zaviti krog tacega obeliska, je bil že blizu zmage in prvega darila, veliko jih je tu storilo nesrečno smrt v divjem diru pod kopiti razdivjanih konj. Omenjenega leta dal je papež Sikst V. ta obelisk postaviti na sedanji prostor. Bilo je silo naporno delo, kakor nam kažejo slike v vaticanski knjižnici. Podjetnik in stavbenik Dominik Fontana je vodil celo delo. Pravijo, da mu je papež zažugal kudo kazni, ako se delo ne posreči ali če se ogromni obelisk razbije. 900 delavcev je imel na razpolago. Ko so 20. aprila obelisk srečno dvignili, zvonili so z vsemi zvonovi, 14. septembra pa je bil srečno postavljen na sedanji prostor. V križ, ki je sedaj vrhu obeliska, dal je papež Sikst V. vložiti košček križa Kristusovega, na podstavek pa napisati znani krasni napis v latinskem jeziku:

Glejte križ Gospodov!
Bežite sovražne moči:
Kraljuje lev
Iz roda Judovega.
Kristus zmagnuje,
Kristus kraljuje,
Kristus vlada;
Kristus naj vsega zla
Svoje ljudstvo obvaruje.

Gotovo, pomenljiv napis na tem kraju in na tem obelisku: kar je kedaj služilo malikovalstvu in razuzdani spačenosti naj služi križu Gospodovemu.

L 1817. zaznamoval je zvezdoznanec Pigli v tlaku iz rudečega in zelenega porfirja (neke vrste kamen) strani sveta in začrtal črto poldnevnic, tako da kaže obelisk s svojo senco, v katerem znamenju da stoji solnce. Torej nekaka solnčna ura! Na vsaki strani obeliska je po en vodnjak, ozir. vodomet, ki meče vodo 6—7 metrov visoko, veter pa jo meče po celem trgu.

Koncem tega okroglo-podolga trga se prično stopnice, ki vodijo v baziliko. Vedno bolj ogromno nam stopa pred oči ta najveličastnejša hiša božja. Pročelje je široko 117 metrov, visoko 50 metrov. Zgoraj na obeh koncih je prostor za zvonove, nad pročeljem pa stoji velikanske podobe Kristusa, Marije in apostolov. Sredi pročelja je balkon, odkoder je papež pred l. 1870. dajal ob največjih praznikih slovesen blagoslov in se tudi naznani izvolitev novega papeža.

Prekrasna, veličastna, bogato okrašena je lopa, iz katere vodi pet vrat v cerkev. Zadnja desna vrata so zazidana, to so tako zvana „sveta vrata“, ki se odpro ob vsakem rednem svetem letu. Nad srednjimi vrati je mozaik iz l. 1298; na-

pravil je to podobo florentinec Giotti, predstavlja boj ladvice z vetrovi, cerkve s sovražnimi močmi. Duri teh vrat so iz bron in še od stare bazilike. Vstopimo!

(Dalje sledi.)

Piše se nam:

Iz Novega mesta. Da so kratki in prehitro minljivi dnevi veselja na svetu, občutila je tudi naša Marijanska kongregacija. Videli smo jo v obleki žalosti in tuge. In kakó naj bi tudi ona ne žalovala? Vsaj jej je ovenela ena najdražjih cvetk. — In vendar, kaj pravim ovenela? Ne, Gospod sam si je odtrgal svojo izbrano deviško lilijo, da je tako pokazal, kako ljube so mu hčere svoje nebeške Matere.

Dne 21. aprila t. l. položili smo v prerani grob prvo umrlo članico Marijanske kongregacije v Novem mestu, obče spoštovano gospico Tonico Germ. Dolgotrajno bolehanje položila jo konečno na posteljo, na kateri jo tudi dohiti nemila žena ter jej pretrga nitko itak vedno rahlega življenja. Po prejemu sv. zadnje popotnice zaspala je blaženo v Gospodu v svoji mladostni dobi 19 let. — Pokojna bila je vseskozi blaga mladenka, ponižna, pobožna ter v vsakem oziru vzgledna kongreganistinja — pravi Marijin otrok. Občudovali smo njeno junaško potrpežljivost v bolezni, kakor še posebno v smrtnih težavah. Popolno vdana v voljo božjo in zaupajoča v Marijo izročila je svojo nedolžno dušico nebeškemu ženinu, da ga vživa tamkaj na večno, ki ga je na zemlji tako prsrčno ljubila. Tonica bila je goreča častilka presv. Rešnjega Telesa. Še v svoji bolezni je obljubovala, da ne bode nikdar opustila niti ene urice večne molitve pred Najsvetejšem. Obhajilna miza bila je njena zemeljska radost; tukaj se je tolažila in tukaj iskala pomoči. — Kakó zelo priljubljena je bila Germova Tončka, spričeval je njen pogreb, katerega se je udeležila častna množica občinstva iz visokega in nizkega stanu. Da je bil sprevid nenavadno lep, poskrbela je Marijanska kongregacija jako pohvalno. Šest belo oblečenih gospic neslo je vence, a veliko drugih spremilo je rajnko z gorečimi svečami in z molitvijo sv. rožnega venca. Kaj mnogoštevilno so prihitele Marijine hčere iz Šmihela in samostana in nekatere še iz drugih farâ počastit svojo drago sosestrico z zadnjim pozdravom. Ob grobu zapele so pa domače kongreganistinke ganljivo žalostinko ter nam pokazale, da se njih mili glas tudi na gomili dobro razlega. In pesmico v slovo je tudi naša Tonica zaslužila, vsaj je bila vneta cerkvena pevka in nepopisno jo je žalostilo, ko je morala zaradi bolehnosti petje ostaviti. Žal le, da smo pogrešali nagrobnega govora, kar bi bilo slovesnost še prav izdatno povzdignilo. Pač pa se je umrle kongreganistinke spomnil v iskrenih, v srce segajočih besedah pri družbenem shodu v cerkvi v nedeljo potem 24. m. m. g. vikar kot vodja kongregacije.

Tonica! Žalujemo sicer po tebi, a vendar se veselimo s teboj, ker upamo, da si srečna, da presrečna! — Prva se smeš radovati iz novomeške Marijanske kongregacije v družbi devic pri božjem Jagnjetu! — Vzor si nam bila v življenju, vzgled ob smrti in v posnemo nam ostanejo tvoje kreposti in čednosti. — Bodi naša priprošnjica pri Bogu in izprosi nam vsem po Mariji veselo svidenje v nebesih! —H.

Iz Novega mesta. [Poslavili so se.] Na sv. Florijana trgu postavili so te dni vodnjak, na vrhu pa podobo ženske, ki je tudi za poletni čas prelahko oblečena, in je vsem pametnim meščanom v opravičeno izpodtiko. Nejevolja vsled te nesramne sohe je zares velika in se vsestransko obsoja ta nepremišljeni korak. Ni nam jasno, kdo je konečno in odločno to zakrivil: a kdor je, oni ima v vesti in pred Bogom vso odgovornost. Če izvestni gospodje mislijo, da se sme starejšim ljudem nuditi kaj tacega očitno, no, imajo pač čudne in nizke pojme o poštenosti svojih someščanov, in smo prepričani, da so v zmoti. A huje in najhuje je to, da se mladina obojega spola in vsake starosti zbira tam okrog ter dela surove opazke: eni sprijeni druge prav zložno spridijo in pohujšajo. Kaj ni pohujšanja že itak dosti? Čemu dajati še tako priliko? Vemo dobro, da so naše besede glas vpijočega v puščavi: ko bi naše sicer dobromisleče meščanstvo imelo nekaj več odločnosti in poguma, bi se dalo pač temeljito pomagati, a samo

dobra volja in besede še niso dejanja. Zato pa ne zublamo o tem nobene besede, samo nekaj pribijemo še: Na tem trgu je kedaj stala cerkev sv. Antona, njej prizidana je bila kapelica sv. Florijana, ki je večkrat mesto obvaroval popolnega požara. Cerkev so podrli, kapelico podrli; cerkveni predpisi velevaljo, da se na mesto podrte cerkve napravi križ ali kako drugo „božje znamenje“, če se cerkev iz pametnih ozirov podere. In v Novem mestu? Na Kalvariji je svoj čas cesar Hadrijan dal postaviti tempelj Venere, da bi tako pristudil in oskrnil sv. kraj kristjanom. In ta mož je bil pogan! — Tu se je dosedaj vedno vršil četrti blagoslov o procesiji sv. Rešnjega Telesa: Kdo je tako nespameten, da bi mislil, da je to še mogoče po vesti in prepričanju? — „Podarjenem konju se ne gleda na zobe,“ tako se izgovarjajo eni. Podari se komu, kar ga bo razveselilo, kar ima rad. Ne? Za tak poklon se naše meščanstvo najodločneje zahvali. Ugleden meščan je hotel ravno za ta prostor mestu pokloniti lepo podobo sv. Antona Pad.; zakaj te niso hoteli? — „Tudi po velikih mestih so take reči.“ Po velikih mestih so tudi druge reči: a velikomestna sreča in napredek se baš pri takih rečeh ne začneja. Začnite drugod posnemati velika mesta. — „Pst, pst, tiho, tiho, ne prepira, molčite o tem, za to ni treba prepira.“ Tako? Če se tak kamen vrže katoličanom v obraz, pa naj molče? Tak molk bi bil naravnost grešen in le znamenje napačne prijenljivosti. — Če bo kdo na to kje odgovarjal z osebnostmi, naj premisli le to: mi nismo napadli nobene osebe, ampak slabo stvar! Kdor pa drugače ne zna braniti svoje stvari, kakor s psvkami in osebnim žaljenjem, kaže, da je stvar njegova na slabih nogah. Govoril sem, in rešil svojo dušo!

Iz Šmihela. [Izredno pretresljiv dogodek.] V Gotni vasi, pol ure od Novega mesta, fare Šmihelske, je v soboto, 16. aprila, po daljši, jako hudi bolezni v Gospodu zaspala Lesjakova mati. Pokojna je srčno želela, da bi še enkrat videla svojega sina, bivajočega v daljni Ameriki. Vsa ydana v najsvetejšo voljo božjo je zapustila solzno dolino, ne da bi se ji spelnila ta želja.

Pogreb je bil določen v ponedeljek, 18. aprila, ob štirih popoldne. Komaj se je žalni sprevod oddaljil od hiše, kar se vlije huda ploha. Ker v takem naliwu ni kazalo iti dalje, so na besedo preč. gosp. župnika nesli mrliča nazaj, pogrebci pa so poiskali zavetja v bližnjih hišah.

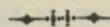
Naliv preneha. Sprevod gre proti pokopališču. Ob štirih in en četrt popoldne pride vlak iz Ljubljane v Novo mesto. Ž njim se je pripeljal sin pokojne Lesjakove matere. Vrnil se je iz Amerike. Na kolodvoru zasliši zvonjenje v Šmihelu. Obide ga bridka slutnja: kaj, če bi umrlj mati? Naravnost hiti, ne na rojstni dom, ampak proti Šmihelu. Pogrebni sprevod se je pomikal ravno čez most tam gori nad Znančevim mlinom v bližini hiše gospoda Tandlerja, ko pride tja, poklekne, na to se pridruži pogrebem. Na njegovo prošnjo so na pokopališču sè župnikovim dovoljenjem odprli krsto, da je sin še enkrat videl obličje ljubljene matere. — Ali ni to izredno redek slučaj? Slučaj, ki mora pretresti vsacega? Kaj čuda, da je vse plakalo na pokopališču pri odprti krsti in odprtem grobu?

Iz Št.-Jerneja. Slavno „Slov. katoliško izobraževalno društvo v Št.-Jerneju je v nedeljo 17. aprila ob polu 4. uri popoldan v veliki sobi v župnišču priredilo prvo veselico. Vspored je bil: 1. Zvezna. Anton Nedved. 2. Le Niagara, grand galop di bravura — Rafael Billema. Glasovir dvoročno. 3. Večerna. Neznani skladatelj. 4. O mraku. Dr. G. Ipavec. 5. Tramvaygalop. L. Gobbaerts. Glasovir čveteroročno. — II. Kralj Herod, veseloigra. Pevske točke izvrševal je novi društveni moški zbor. Podučevali so te dečke čč. gg. župnik Anton Lesjak, kaplan Franc Juvan ter g. orglavec Leopold Zupin.

Dirigiral je čast. gospod kaplan Franc Juvan. Vse pesmi peli so prav izvrstno ter se jim je vselej prav živo ploskalo. Na glasovirju je „Le Niagara, grand galop di bravura“ prav dovršno in precizno igral orglavec Leopold Zupin, ki so mu pohvalno odobrivali. Tramvaygalop, glasovirno četvornočno sta pa orglavec g. L. Zupin in čast. g. župnik Anton Lesjak tako izvrstno igrala, da so vsi poslušalci tako dolgo trkali in klicali „še enkrat“, da sta še v drugič to lepo igro ponovila. — Bilo je vse dovršeno izpeljano, za kar jima gre naj-

večji čast in pohvala. Dvorana je bila polna poslušalcev in gledalcev. Vstopnina sedežev je bila od I.—III. vrste 60 h, drugi 40 h; stojišče 20 h. Dohodek je namenjen za napravo društvene knjižnice.

Po prvi točki se je igrala veseloigra „Kralj Herod“. — To igro so prav izvrstno igrali, bodisi „Gašperček“, dijaki, oče, drugi pomagač in posebno tudi gospod doktor. — Bilo je vse v dobrih rokah, in tudi dobro naučeno; torej vsem igravcem največja hvala, kakor tudi onim, ki so jih vadili in učili. Smeha je bilo prav obilo. Prav veselo smo se čudili in strmé gledali izvrstni nastop Gašperja ter drugih igralcev, ki so se tako znali kretati in gladko govoriti na krasno postavljenem odru. Hvala lepa vsem, ki so to veselico napravili in tako izvrstno izpeljali, da je bilo vse občinstvo prav zadovoljno; le še udeležbe od nekaterih gospodov in gospodičin, ki se sedaj niso te lepe veselice udeležili. — Prišlo je tudi iz drugih krajev nekaj poslušalcev.

Domače vesti.

(Presvetli cesar) je daroval za pogorelce v Pristavi 1500 K, za one v Hinjah 3500 K.

(Sv. maša požarne brambe) bode 8. t. m. v kapiteljski cerkvi ob polu 8 uri v čast sv. Florijanu.

(Mestna hranilnica v Novem mestu) se je preselila radi zidanja nove mestne hiše v gosp. Hočevarjevo hišo poleg mosta, in uraduje kakor doslej vsaki delavnik od 9. do 12. ure, ob ponedeljkih in sejsmske dni tudi popoldne od 2. do 4. ure.

(Petdesetletnica) obstanka uniformirane mestne in meščanke garde godbe v Rudolfovem se bode prav slovesno obhajala dne 2. junija t. l. Zanimivo je, da še živita od ustanoviteljev te novomeske godbe dva člana, namreč gospod Matej Mrše in g. Franc Mešjak, ki oba še vedno vrlo sodelujeta pri godbi. Izražamo na tem mestu svoje čestitke vsej uniformirani mestni in meščanske garde godbi k redki slavnosti, kateri je petdesetletnica gotovo v ponos in čast. — K tej slovesnosti so že danes najprisrčnejše povabljeni vsa društva in vsi prijatelji godbe iz mesta, iz bližnje in daljne okolice. Natančnejši vspered bodo naznanili pravočasno lepaki. Vstopnice se bodo prodajale po hišah od 1. maja nadalje ter je priporočujemo v blagovoljni obilni nakup. Vstopnica za osebo je 50 vinarjev; dve vstopnici veljate kot vstopnina za družino, obstoječo iz treh oseb. Preplačila se bodo pa na dan slavnosti pri blagajni hvaležno vsprejemala.

(Društvo Mestna godba) v Rudolfovem se je pri obnem zboru 24. aprila t. l. razšlo, ter je svoje imetje vredno 268 K prepustilo Glasbenemu društvu v Rudolfovem.

(Občni zbor dolenjskega kletarskega društva v Novem mestu) boletos v ponedeljek dne 9. maja t. l. ob 3. popoldne v društvenem prostoru v Novem mestu. Opozarjamo s tem vse člane na današnje vabilo, ki se nahaja zadej med inserati in jih v interesu društvenega delovanja pozivljemo, da se polnoštevilno udeležé zborovanja. Po zborovanju bo ogled vinstvene kleti.

(Načelnštvo obrtne zadruge) pozivlja one obrtnike, kateri bi želeli se vdeležiti knjigovodstvenega poduka, kateri se bode podučeval brezplačno, naj se zglase pri obrtni zadrugi do 8. maja. Pojasnila o tem daje načelnštvo.

(Občni zbor) delniške družbe I. Dolenjski Narodni dom v Rudolfovem je sklenil na obnem zboru 23. aprila t. l., kjer je bilo zastopanih 184 od 200 delnic, da se družba razide. Likvidacija se ima izvršiti tako, da se društvu „Narodne čitalnice v Novem mestu“, na katere poslopu je naložen ves ustanovni kapital delniške družbe v znesku 20000 K in ki razun tega družbi dolguje še nevknjiženih 2845 K 34 h omogoči poplačilo, ne da bi se Čitalnica spravljala v denarno stisko, se jej odpusti in odpiše ves ta nevknjižen dolg. Ustanovni kapital, ki je razdeljen na 200 delnic po 100 K, se izplača najdalje v 10. letih z l. 1907 počenši tako, da se vsako leto meseca maja izžreba po 20 delnic, katere društvo Narodna Čitalnica izplača likvidacijskemu odboru, da denar razdeli lastnikom dotičnih izžrebanih delnic brez obrestij, ker ima

vsako obrestovanje glavnice nehati uže od 1. januarja 1904. Narodni Čitalnici se prepusti tudi vse drugo družbeno imetje proti temu, da poplača vse likvidacijske troške, davke in pristojbine. Na izžrebane delnice odpadli glavniški zneski zapadejo v korist „Narodni Čitalnici“, ako se ne dvignejo v treh letih po končanem izžrebanju vseh 200 delnic. Številke vsako leto izžrebanih delnic naj se takoj po izžrebanju objavljajo v Dolenjskih Novicah, Slovenskemu Narodu in Slovencu. Likvidacijo oskrbuje likvidacijski odbor 5 članov, obstoječi iz vsakokratnega predsednika Narodne Čitalnice in načelnika šolskega upravnništva Glasbene Matice v Novem mestu, ter treh delničarjev, izvoljenih na tem razhodnem zboru. Likvidacijski odbor se popolnuje sam izmed delničarjev, redni občni zbori družbe nehajo.

(Nove orglje) v kapiteljski cerkvi so predmet splošnega zanimanja. Mnogo glasbeno izobraženih omikancev, in teh ni ravno malo v našem mestu, si je ogledalo orglje v delu. Čudili so se zares strokovnjaškemu in umetnemu delu ter lepemu, močnemu glasu. Zato je pa oni vsiljivi kritik, ki se je v „Sl. Narodu“ vjedal, češ, zakaj se ni to delo dalo domačinom, osamljen med našim meščanstvom, bržčas sploh ni domačin. Pač ne pozna tozadevnih razmer. Odkar so mojstru Goršiču zavistno in iz maščevalnosti odjedli „dobri prijatelji“, delo in dobro ime ter ga tako pripravili v prezgodnji grob, Slovenci nimamo več mojstra, ki bi mogel postaviti tako delo, kakoršne bodo kapiteljske orglje. Ko bi še živel Goršič, nihče drug bi jih ne postavil ko on. In z bolj veselimi srcem bodo meščani prispevali k napravi novih orgelj, ko so prepričani, da je dobro in pošteno delo, katero bo pelo še njih potomcem do četrtega in petega rodu. Kako je pa z ocenami novih orgelj po naših listih, dobro vemo. Da se mojstru ne škoduje, se ga očitno in v listih pač pohvali, a zasebna pisma do orgljarskih mojstrov in med drugimi interesenti so vsa drugačna, vse je notri, samo hvale ne! — Poskušavale se bodo nove orglje očitno — če ne pride nepričakovana zapreka — 10. majnika zvečer ob 8. uri, slovesno blagoslovljene pa bodo na praznik Vnebohoda Gospodovega pred veliko sv. mašo.

(Slovenski narodnjakom.) Srečke efektne loterije na Vidmu pri Krškem se dobivajo po 1 kroni v prodajalni g. J. Krajec nasl. v Novem mestu. Dobitkov je 2500 ter so prav lepi in praktični. Dobiček je namenjen za zidanje prepotrebne novega šolskega poslopja v Vidmu. Vsem vrlim domoljubom ter posebno tu v Novem mestu in sploh na Kranjskem mnogoštevilno bivajočim Štajarcem prav toplo priporočujemo omenjene srečke v nakup.

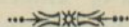
(Požar.) Dne 19. m. m. zadela je velika nesreča vas Hinje, občina Žužemperk, ki je 26 posestnikom uničila vse imetje. Zgorelo je 86 poslopij z vso hišno opravo, z gospodarskim orodjem in zalogami. Škoda se ceni na 188.700 K, pogorelci so bili zavarovani samo za 39.350 K. Beda je velikanska.

(Vozni red) na progi Novo mesto - Ljubljana ostane nespremenjen.

(Marija, Kraljica presv. rožnega venca) sprejemna knjižica za to bratovščino, je izšla v novi, predelani izdaji v založništvu J. Krajec nasl. v Novem mestu. Dobiva se tudi v „Katoliški bukvarni“ in v prodajalni „Katol. tiskovnega društva“ v Ljubljani. Cena komadu 10 vinarjev.

(Slava Brezmadežni.) Napevi za Marijino družbo. P. Angelik Hribar O. M. Založil kn. šk. ordinarijat v Ljubljani. Str. 136. Cena 1 K, 1 K 20 v, 1 K 60 v. — Prav veselili smo se te potrebne pesmarice, ki je zares izvanredno cena. Povzdignilo se bo spet po njej narodno-cerkveno petje v dobrem slogu in duhu. Med 105 prav lepimi prepevi raznih skladateljev jih je 27, priljubljenega Gregorja Riharja. Tako je ta dolgo zaničevani ljubljeneč naroda v zaščiti najvišje cerkvene oblasti v deželi prišel spet na dan in do veljave.

(Današnji list) obsega deset strani.

Naznanila mestnega magistrata.

Zapisnik seje občinskega odbora v Rudolfovem z dne 22. aprila 1904. Navzoči: župan g. S. pl. Sladovič; svetovalec: gg. Rosman in Umek; odborniki: gg. Barborič, Bruner, Gandini, Golia, Gustin, Mramor,

dr. Poznik, Skale, Smola, Vidic; virilni glas g. Ogorentz; zapisnikar: tajnik: Stukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje g. Gustina in g. Umeka. Nadalje se županstvu prepusti, da izvoli pooblaščenca za volitev v odbor občine Prečna. Gospod župan predlaga z ozirom na to, ker se nekateri gospodje odborniki ne morejo udeležiti za delj časa občinske seje, da se vse druge točke odložijo od današnjega dnevnega reda, ter samo ena točka razpravlja, in sicer poročilo starejštva in stavbenega odseka gledé stavbe nove mestne hiše. Ta predlog se soglasno odobri ter dá gospod župan poročevalcu gospodu Karolu Rosmanu besedo, kateri naslednje poroča: V seji dne 21. aprila 1903 sta starejštvo in stavbeni odsek s prijaznim sodelovanjem kot strokovnjaka g. c. kr. inženirja L. Bloudeka sklenili predlagati občinskemu odboru sledeče: 1.) Sedanja mestna hiša se popolnoma podere in mestu iste, nova sezida. 2.) Sprejme se načrt arhitekta Wolfa od kranjske stavbinske družbe, po katerem naj se cela stavba izvrši in sicer, da se zida dvonadstropna hiša; celo I. nadstropje dobi mestna hranilnica; II. nadstropje dobi mestni urad, pritlično pa stražnica in zapor. 3.) Voli naj se odsek treh članov v stavbeno nadzorstvo, v katerem je vže g. župan in g. tehnični voditelj (toraj skupno pet). 4.) Za tehnično vodstvo stavbe, in sicer: za nadzorovanje materiala, cementa, kakor tudi vseh drugih del in za sestavo konečnega obračuna podjetnikov se naprosi gospod c. kr. okrajni inženir Bloudek. 5.) Za celo stavbo se dovoli kredit 60.000 K s pristavkom, da sme odsek dela, katera bi se mej stavbo kot nepotrebna izkazala opustiti, pač pa v prihodnji seji o tem poročati. Vsako večje delo, kakor je razpisano, in bi znalo provzročiti večje stroške, mora zadobiti preje, nego se isto izvrši, dovoljenje občinskega odbora. 6.) Delo se naj razpiše nemuloma v „Slovenskem Narodu“, „Laibacher Zeitung“ in „Dolenjskih Novicah“. 7.) Nadzorovalni odsek naj nemudoma izdela splošne stavbene kakor tudi še posebno po strokah razvrščene pogoje za to stavbo. — Po obširni debati se sklene, da se stavba izvrši po načrtu, da se za sedaj vozni uhod pusti odprt in opusti tlakovanje istega. — Gospod Gustin predlaga, da se poročilo starejštva in stavbenega odseka sprejme v celoti. — Ker se nobeden več ne oglasi k besedi, da se ta predlog na glasovanje in se isti soglasno odobri. — V nadzorovalni odsek izvolijo se per acclamationem g. župan ter g. c. kr. okrajni inženir Bloudek in gg. Gustin, Ogorentz in Rosman. — Na to prebere g. župan dopis mestne hranilnice novomeške gledé prispevka k zgradbi mestne hiše. Mestna hranilnica naznanja, da je upravni odbor iste sklenil prispevati k stavbi 20.000 K, ako se isti prepustijo prostori v I. nadstropji ter zidajo po predloženem načrtu. To poročilo se vzame s hvaležnostjo na znanje. — Gledé posojila za stavbo nove mestne hiše omenja g. župan sledeče: Mestna občina ima v mestni hranilnici novomeški 24.000 K vloženega kapitala, ima pa za stavbo davkarije finančnemu erarju plačati še 3680 K ter prispevek za most 6400 K. — Radi tega predlaga, da se ta dva zneska iz naloženega kapitala svoječasno izplačajo. S tem se bode prihranilo vsako leto 3872 K v izdatku in bode tisti znesek, ki se potrebuje za stavbo, zadobil iz gori navedenega prihranka za vsakoletne obresti in amortizacijo tako, da vsled nove mestne hiše ni potreba imeti nobenih pomislekov, da bi se občinske doklade prihodnje leto zvišale. Pri tem se tudi omenja, da bo iz izvanrednega proračuna odpadla svota za amortizacijo in obresti za svoječasno najetega posojila za zgradbo vodovoda ter s tem tudi za 2800 K zmanjšali izdatki mestne blagajne, ker se bo ta znesek našel v dohodkih od vodovoda samega. Ta predlog se soglasno sprejme. — G. župan povdarja, da je današnja seja zadnja v tem posloplju. Veže nas toraj dolžnost, da se spomnimo vseh onih, kateri so skoz neštevilno let delovali v korist in v prid novomeške občine v tem posloplju, a katerih ni več med živimi, pozivlje na to vse navzoče, da vskliknejo trikratni „Slava jim!“ — Nadalje zahvaljuje se celemu odboru, a posebno I. svetovalcu g. Karolu Rosmanu, kateri je žrtvoval veliko časa in truda v korist mestne občine. Ob enem povdarja važnost današnjega sklepa, da bo mestni urad in mestna hranilnica dobil dostojne prostore v novi stavbi v popolnoma moderni obliki ter s tem si ovekovečil svoje delovanje želeč, da bi ta stavba bila na čast in diko Novega mesta. — Končno želi vsem gg. odbornikom, da bi v najkrajšem času se spet našli zbrani v novi mestni hiši ter kliče vsem navzočim „Živeli!“ G. Gustin kot najstarejši ud mestnega odbora se v imenu istega zahvaljuje gospodu županu za njegov trud, katerega je do sedaj v korist občine vložil. — Gospod župan se zahvali ter sklene današnjo sejo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Veleč. g. župnik M. Jereb 4 K; neimenovana duhovnika 16 K; gpđ. učiteljica Marija Aschmann za mesec april in maj 2 K; slavna kranjska hranilnica 100 K. — Gospod nadučitelj Fr. Šetina v Črnomlju je nabral 135 K od sledečih dobrotnikov: a) Slavna posojilnica v Črnomlju 40 K; p. n. g. Viktor Parma, c. kr. okr. glavar, 12 K; dr. Julij Guštin, c. kr. notar, 10 K; preč. g. Stanko Peharc, župnik, 10 K; preč. g. Miha Zevnik, mestni kaplan, 20 K; preč. g. Leopold Podlogar, mestni kaplan, 5 K; dr. Josip Malerič 5 K; p. n. g. Toporiš, c. kr. sodni pristav, 5 K; p. n. g. Janko Puhek, župan, 4 K; dr. J. Doljan, c. kr. sodni adjunkt, 4 K; dr. Štovo Praznik, davčni uradnik, 4 K; dr. Stanko Adler, c. kr. geometer, 2 K; Neimenovan 1 K; g. Rajko Levstek, c. kr. davčni pristav, 4 K; g. Rudolf Strle, c. kr. sodni adjunkt, 5 K; nabiralec g. nadučitelj Fr. Šetina 4 K. — Blag. g. Fr. Guštin, poštar v Metliki, je nabral za dijaško kuhinjo 100 K. Darovali so sledeči dobrotniki: g. Franjo Dorgan, proš, 40 K; g. Davoriu Vukšinič, oskrbnik n. v. r., 6 K; g. dr. E. Dereani 5 K; g. Vrečar 2 K; g. Janko Hranilovič 1 K; g. Franc Cvetko 5 K; g. Sumi 3 K; g. Franjo Wacha 4 K; g. Žigon 40 vin.; g. Jože Wukšinič 1 K; g. Marija Wukšinič 1 K; g. Alojzija Prosenik 1 K; g. Nagode 3 K; g. Rosina 2 K; g. Makar st. 2 K; g. Globočnik 1 K; g. Mucha 1 K; g. Gustin Fran st. 3 K; g. K. Barle 1 K; g. I. Podrekar 1 K; g. Emanuel Fux 1 K; g. A. Golobič 2 K; g. Burnik 1 K; g. A. Kapelle 1 K; g. Mikoli 1 K; g. I. Strahar 1 K; g. Emanuel Fux, sin, 1 K; g. Marija Salkoler 1 K; g. Kamenshek 40 vin.; g. Mežnaršič Helena 1 K; g. J. Berne 1 K; Neimenovana 1 K; g. Anton Baldassini 1 K; g. Franjo Guštin 3 K 20 vin.

Zahvala.

Veleblagorodni gospod nadučitelj Fr. Šetina je nabral za dijaško kuhinjo v Črnomlju 135 K, g. poštar Fran Gustin v Metliki 100 K. Za blagi trud izrekam podpisani njima in vrlim dobrotnikom v imenu podpirane mladine najtoplejšo zahvalo. Poyrni Bog!

Dr. Jos. Marinko.

Za pogorelce na Sp. Pristavi

vposlali so na županstvo Šmihel-Stopiče sledeči častiti dobrotniki in dobrotnice podpore:

Leopold Rogelj 2 kroni; Košir 1 K; dr. P. DeFranceschi 2 kroni; Radovan 50 h, Gregorec 1 K; Kovachič 30 h; Clarici 2 K; Mole 1 K; Fischer Jos. 20 h; Ciber 1 K; Sešek 2 K; Recelj st. 1 K; I. Appe 4 K; Antonija Lackner 1 K; Karas 50 h; Alojzij Rozman 1 K; Ana Derganc 1 K; Šega 1 K; J. Zurec 10 K; J. Jakše 10 K; F. Vik 80 h; Murn v Kandiji 10 K; Kastelic v Kandiji 10 K; J. Vovk 3 K; Knafelc 50 h; dvorni svetnik Šuklje 20 K, L. Stukelj 1 K, A. Pintar 5 K; Alojzija Pintar 2 K; Konda 6 K; Kušlan 40 h; Mali 20 h; Fischer st. 30 h; tajnik Bučar 1 K, Rosina 3 K, Lakner 1 K; Tine Appe 1 K; Seidl 1 K; Jenič 1 K; Javornik 1 K; Šuklje ml. 3 K; Malči Recelj 1 K; I. Bartelj 1 K; Windischer 1 voz krme; J. Recelj 1 K; Krajec 2 K; R. Dolenc 7 K; Rohrmann 2 K; Viktorija Dular 1 K; Mole 2 K; Pavlin 2 K; Ropas 2 K; Demšar 2-60 K; Vidic 2 K; profesor Petauer 2 kroni; dr. Hubad 1 krono; Miletič 1 krono; Frančič 1 K; Bervar 1 K; Možina 4 K; svetnik Škerlj 2 K; J. Dular v Vavtvasi vrečo krompirja 5 K; Gorupič 2 K; Mici Stopar 1 K; J. Turk 1 K; prof. Virbnik 2 K; inženier Bloudek 1 K; mil. proš. dr. Kulovic 50 K; mil. proš. dr. Elbert 20 K; kanonik Jeriha 20 K; kanonik Povše 10 K; kanonik Hočevar 20 K; č. očetje frančiškani 20 K; č. Usmiljeni bratje 10 K; kanonik Jaklič 10 K; R. Faleschini 4 K; F. Vintar 4 K; posl. Dular 15 K; Fr. Zupančič v Vavtvasi 2 K; svetnik Auvian 1 K; posl. Ulm voz krompirja; zbirka „Dol. Novic“ 21 K; vikar Watzl 5 K; kaplan Žužek v Št. Vidu pri Ljubljani 10 K; zbirka v kapiteljski cerkvi 27-43 K, kaplan Zorko 5 K; prof. dr. Marinko 10 K. g. Jan. Mechora dar val je 30 mernikov krompirja. — Mestno županstvo novomeško je nabralo 216 K. Torej je skupaj v gotovini 642-18 K.

Vsem dobrotnikom se izreka najpristrčneja zahvala ter se priporočuje v nadaljno blagovoljno podporo za uboge pogorelce.

Županstvo Šmihel-Stopiče.

Umrlji so:

14. aprila: Ana Kušlar, samska postrežnica, 64 let, jetika, št. 215.
16. aprila: Jera Pavlič, vdova-osebenka, 74 let, srčna hiba, št. 31.
19. aprila: Marija Sterbenk, samska kuharica, 68 let, jetika, št. 51.
20. aprila: Antonija Germ, hči umrlega učitelja, 19 let, belokrvnost, št. 127.
21. aprila: Štefanija Ziegler, hči zasebnega uradnika, 4 mesece, vnetje bronhij, št. 27.
28. aprila: Pauser Adolf st. cesarski svetnik, posestnik, 61 let, mrtvoud, št. 65.

Loterijske številke.

TRST, 16. aprila	32	38	21	12	15
GRADEC, 23. „	74	90	43	69	56

ZAHVALA.

Za vse izkazano, iskreno sočutje povodom boleznii in smrti naše nepozabne hčerke, oziroma sestre

Antonije Germ

kakor tudi za mnogobrojno, častno spremstvo pri pogrebu naše ljubljene, ter za poklonjene vence in šopke izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Vzlasti se zahvaljujemo častnim gospodičnam kongreganistinjam, posebno pa njihovej blagi vodnici, ki so v bolnišnici našo Tončko obiskovale, jej tako požrtvovalno stregle in za njo molile, kakor tudi preblag. gospodu dr. I. Vaupetiču za njegovo vso skrb in ljubeznivost, s katero je ranjki lajšal bolečine in gospodični Bobičevi, hišni gospodinji za razne usluge.

Srčna hvala č. kapit. duhovščini, posebno č. očetom frančiškonom, ki so se polnoštevilno udeležili pogreba in č. usmiljenim bratom, kakor vsem onim, ki so v tako častnem in obilnem številu spremili našo ranjko k zadnjemu počitku

RUDOLFOVO, 25. aprila 1904.

(116)

Žalujoči ostali.

(123)

Adolf Pauser, Ema Toporiš roj. Pauser in Ana Pauser naznanjajo bolesi potrti pretužno vest, da je njih nepozabljeni oče, gospod

Adolf Pauser

trgovec, cesarski svetnik itd.

po kratki mučni bolzni, previden s sv. zakramenti, danes ob polu 8. uri dopoldan v 61. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnega bode v soboto ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah.

Predragi pokojni bodi priporočen v blag spomin in molitev.

NOVO MESTO, dne 28. aprila 1904.

Prosi se tihega sožalja!

Dolenj. kletarsko društvo v Novem mestu

reg. zadruga z omejeno zavezo

vabi svoje člane

k občnemu zboru,

ki bode

v ponedeljek dné 9. maja t. l. ob 3. popoldne v društvenem prostoru (v hiši g. Jakše-ta) v Novem mestu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o delovanju društva.
2. Poročilo nadzorstva o letnem računu in o bilanci.
3. Predlogi zadržnikov.
4. Ogléd društvene kleti.

Ako bi k temu občnemu zboru v smislu § 40 zadružnih pravil ne prišlo zadostno število članov, potem bo drugi občni zbor v četrtek 19. maja t. l. ob isti uri in na istem kraju z dostavkom, da se bo ta dan sklepalo brez ozira na število navzočih članov.

Načelstvo dolenjskega kletarskega društva

v Novem mestu, dné 17. aprila 1904.

Viljem Rohrmann,

t. č. načelnik.

(114)

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja, da se bode dne 18. maja 1904 ob 11. uri dopoldne v mestni pisarni vršila dražba za oddajo pobiranja šotornine in prestornine ob sejmih in tržnih dnevih v Rudolfovem za dobo treh let to je: od 1. junija 1904 do 31. maja 1907.

Izklicna cena je 5000 K.

Dovoljene so tudi pismene ponudbe, vložene do 18. maja 1904 do 11. ure, katerim pa mora biti priložena varščina 10% izklicne cene v gotovini hranilničnih knjižicah ali vrednostnih papirjih. Dražbeni pogoji so v pogled med uradnimi urami v mestni pisarni.

Mestno županstvo Rudolfovo,

dne 30. aprila 1904.

(119-2-1)

Tržne cene dne 25. aprila 1904 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	14	81	Leča	—	—
Rž	11	71	Bob	—	—
Koruza	11	71	Ajda	11	71
Oves	7	16	Proso	18	—
Ječmen	10	40	Soršca	11	04
Krompir	5	20	Lan	—	—
Fižol	11	71	Jajca po 11 za 40 vinarjev.	—	—
Grah	—	—			

Jurij Picek
Antonija Picek voj. Triland
 poročena.
 Rudolfovo, 1. maja 1904. (124)

Vsaka rodbina
 naj bi v svoj prid rabila le
Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo
 kot primes vsakdanji kavni pijači.

E. 49/4
11

Dražbeni oklic.

3. maja 1904 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznaženi sodnji, v izbi št. 6 dražba zemljišča pod ul. št. 80 k. obč. Kandija, ki obstoji iz hiše v Žabjivasi št. 49, hleva in svinjaka ter vrtna parcele.

Nepremičnini, ki jo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 2200 K. — Najmanjši ponudek znaša 1468 K, pod tem zneskom se ne prodaje.

C. kr. okraj. sodnija v Novem mestu, odd. II.,
dne 11. marca 1904. (117)

Sprejme se

kovaški pomočnik,

kateri zna dobro vozove izdelovati, pri Petru Gorupiču, kovaškemu mojstru v Kandiji pri Rudolfovem. (121-3-1)

Premoženje mestne občine Rudolfovo.

Zaklad za stavbo deklinške šole.

Dilančev zaklad.

	Svota		Dohodek			Svota		Dohodek	
	K	h	K	h		K	h	K	h
Cesar Franc Josipova ustanova iz l. 1888 za stavbo deklinške šole	—	—	—	—	A. Terjatve.				
A. Terjatve.					Skupne terjatve po dolž. p.	476	68	26	56
1 terjatev po dolž. p.	500	—	30	—	B. Obligacije.				
B. Hranilne knjižice.					1 renta št. 53251	2000	—	84	—
št. 138. Mestna hranilnica v Rudolfovem	3229	61	129	18	C. Hranilne knjižice.				
Rekapitulacija.					št. 3528. Mestna hranilnica v Rudolfovem	4472	40	178	90
A. Terjatve	500	—	30	—	Rekapitulacija.				
B. Hranilne knjižice	3229	61	129	18	A. Terjatve	476	68	26	56
Skupaj	3729	61	159	18	B. Obligacije	2000	—	84	—
					C. Hranilne knjižice	4472	40	178	90
					Skupaj	6949	08	289	46
Zaklad za stavbo bolnice.					Dolhofova ustanova za mestne uboge.				
A. Terjatve.					A. Obligacije.				
Skupne terjatve v znesku 24587 86 995 51					1 obveznica „bosansko hercegovački željeznički zajam od god. 1902 . . . . . 2000 — 90 —				
B. Hranilne knjižice.									
1 št. 76. Mestna hranilnica v Rudolfovem . . . . . 11782 — 471 28									
Rekapitulacija.									
A. Terjatve 24587 86 995 51									
B. Hranilne knjižice . . . . . 11782 — 471 28									
Skupaj 36.369 86 1466 79					Skupaj . . . . . 2000 — 90 —				

Hotel „pri Zvezdi“ v Novem mestu.

**Vsaka ponedeljek in torek
od 8. do 6. ure**

plombovanje, operacije, zamena posameznih zob in celih zobovij v kavčuku ali zlatu, z nebesom ali brez njega, po najmodernejih metodah

zobozdravniška ordinacija

Vsa zobotehniška dela se izvršujejo v koncesioniranem zobotehniškem ateljeju

(115-0-1)

Otona Seydla.

Kolo za dame „Styria“

še skoraj popolnoma novo je s stajalom za 50 gld. na prodaj. Kjé, pove upravništvo tega lista. (107-0-2)

Razpis stavbe.

Podpisano županstvo odda ponudbenim (ofertnim) potom zgradbo:

Nove mestne hiše v Rudolfovem,
v proračunjeni skupni svoti od 55.000 K.

Pismene ponudbe, ki naj so kolekovane za 1 K, zapečatenene in od zunaj kot take označene, morajo obsegati ime, priimek poklic in stanovanje ponudnika.

Ponudbi je priložiti 5% varščine od zneska njih del, na katere se ponudba glasi ali pa za skupno delo. Ponudbe se bodo sprejemale do 12. ure popoldne dne 7. maja 1904, na kasneje došle se ne bodo ozirale.

Načrte, troškovnik in stavbene pogoje si vsakdo lahko ogleda v navadnih uradnih urah pri podpisnem županstvu.

Županstvo mestne občine Rudolfovo,

dne 23. aprila 1904.

(118)

(122-2-1)

Iščem prodajalko

zmožno slovenskega in nemškega jezika, ki je popolnoma izurjena v trgovini z mešanim blagom, ter z dobrim spričevalom in poštenih starišev

JANEZ REPOUŠ, trgovec v Št. Janžu.

Lepa

(126-0-1)

SALONSKA GARNITURA

je na prodaj.

Kje, pove upravništvo „Dol. Novic“.

Stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje in zraven spapajočih prostorov je takoj oddati pri g. Ludviku Ferliču v Rudolfovem, Glavni trg št. 62. (111-0-2)

Hiša št. 258 v Rudolfovem

je takoj na prodaj pod ugodnimi pogoji. — Več pove lastnik g. Ludovik Ferlič, gostilničar in mesar v Rudolfovem, Glavni trg št. 62. (112-0-2)

Prodajam po nizki ceni še dobro rabljivi šivalni stroj.

(120-3-1)

Franjo Picelj, čevljar v Novem mestu.

Matko Malovič

mizar v Novem mestu
v lastni hiši poleg davkarije.

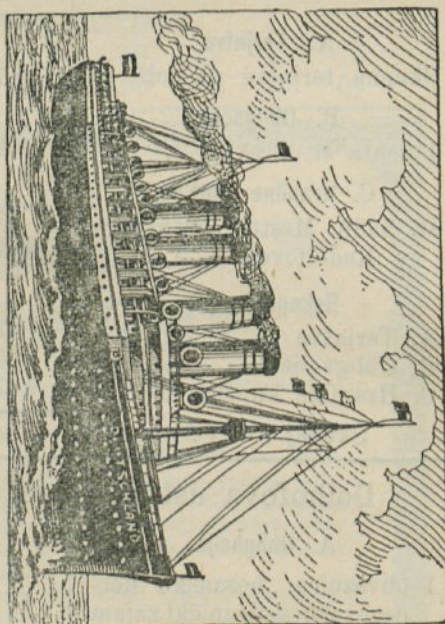
Priporočam se vljudno slav. občinstvu in prečast. duhovščini tukaj in po deželi za vsa k

mizarski stroki

spadajoča dela, katera izvršujem s stroji solidno, točno in ceneje nego vsak drugi. Za vsa pri meni zgotovljena dela jamčim eno leto! V zalogi imam tudi vedno gotove mrliške krste vsake velikosti ceneje nego drugje. (55-10-3)

AMERIKO.

Zelo znižane vozne cene
Sedaj 70 gld.

Preje 105 gld.

Ravno ista vožnja in postrežba
kakor preje.

(234-24-16)

Iz Ljubljane v Novi-York samo 70 gld.

s prosto, dobro hrano že v Hamburgu
v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe

Hamburg-Amerika-Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 kron are na moj naslov:

Fr. SEUNIG — Ljubljana — Dunajska cesta št. 31.

Keil-ov lak

najizvrstnejše mazilo za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize 45 kr.

Keil-ov zlati lak za okvirje 20 kr.

Keil-ovo črnilo za tla 45 kr.

Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah je vedno v zalogi pri

Adolf Gustin-u

v Rudolfovem.

(110-6-2)

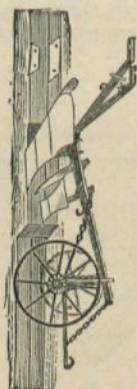
Bobnarjeva kovačija

in stanovanje za kovača se odda takoj pod ugodnimi pogoji v najem. — Več se izve v v Kandiji pri Štemburju. (95-3-3)

Hiša v Novem mestu, Kastelčeva ulica št. 110, pri glavni cesti proda se iz proste roke z pripadajočim vrtom in delom gozda za 6000 K. (94-3-3)

Ker je hiša prav v središču mesta, bi bil to tudi jako priličen prostor za novo večjo stavbo za obrt ali trgovino. Vpraša se pri g. M. Mramor-ju, usnarju v Novem mestu.

Berite, jako koristno!

Motori Patent-Adam, najcenejša gonilna moč za kmetijstvo ali mlino in žage, katerim voda primanjkuje; čez 4000 te vrste že v rabi, stroški za eno konjsko moč v 1 uri 4—6 vin.; nobenega kurjača ni treba.

Klepalni stroj za kose, s katerim tudi ženske ali otroci kose in srpe pravilno sklepijejo; cena 8 kron za komad.

Nutrin redilna štupa za svinje, krave ali konje; živina hitro debeli in postane krepkejši, tudi več boleznih se ohrani; 5 kom. stane 6 K.

Mlatilnice gepeljini in drugi stroji najboljših vrst.

Zaloga:

FRAN ZEMAN, Ljubljana

Poljanska cesta št. 24.

(79-7-4)

Kdor ljubi

(78-24-4)

nežno, čisto lice brez pëg, mehko in gladko kožo ter cvetočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) — tvrdke BERGMANN & Co. Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. SLADOVIČ-u in v trgovini g. Alf. OBLAK-a v Novem mestu.

Imam v kleti

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega pridelka. Vse solidno postavljeno na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujmann,

(258-15-13) posestnik in trgovec Vodnjan-Dignano, Istra.

POZOR!

Ženske lase zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Plačam od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše), (272-24-12)

Zdravje je največje bogastvo.

Ustanovljeno l. 1360. **Kapljice sv. Marka.** Ustanovljeno l. 1360.

Te glasovite in nedosegljive „kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, urejajo izmečke, manjkati v nobeni mešanski in kmetijski hiši.

Dobiva se samo: „Mestna lekarna, Zagreb“. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, št. 50, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj, kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franco postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoč priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomankaja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretič, učitelj; Stjepan Barič, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljančić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, št. 50., poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo.

Zahtevajte pri nakupu

(122-1-1)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko 'jelen'.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

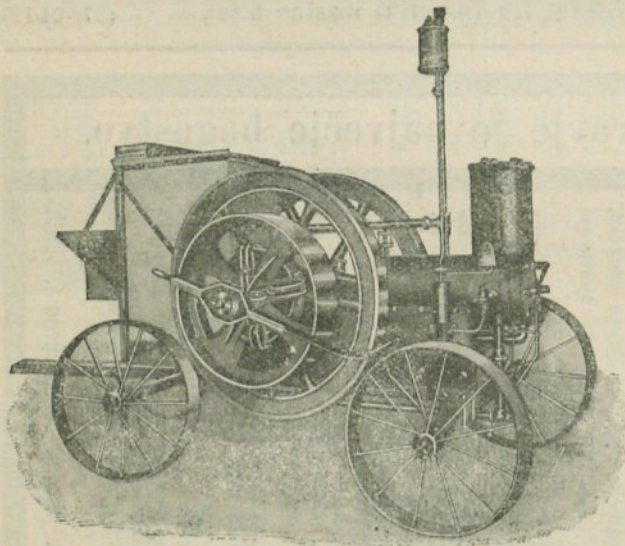
Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

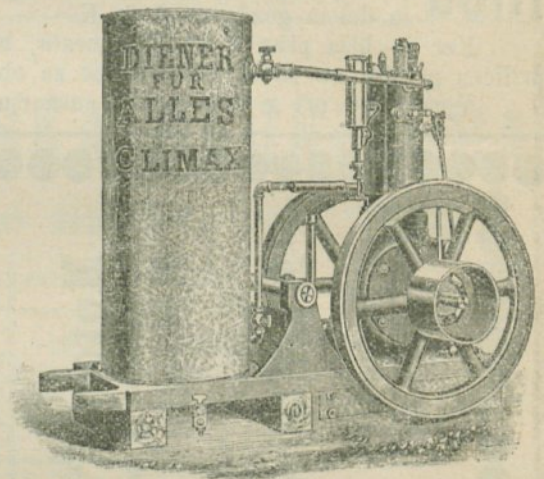
Motorje

na bencin
za poljedelstvo

in obrt

najnovejša gonilna moč

ter poljed. stroje, orodje
in stroje vsake vrste za
rokodelce, okove za stavbe
in pohištvo in sploh vso
železnino priporočata naj-
ceneje

Karol Kavšek-a naslednika

Ljubljana

Schneider & Verovšek

Dunajska cesta 16.

(97-3-2)

Ceniki razpošiljajo se na zahtevo brezplačno.

V bližini Novega mesta je na prodaj
lepo posestvo z gostilno

in velikim vrtom ter z vsem gospodarskim poslopjem. Natanč-
neje pri upravnistvu „Dol. Novic“.

(180-0-10)

Iščem
učenca

v svojo trgovino z železnino
in kolonijalnim blagom.

Franc Guštin — Metlika.

(105 2-2)

Prodaja

po

originalnih
tovarniških cenahpo predležeh
tovarniških cenikih.

Glavna zaloga

za Rudolfovo
pri

Franc-u PLETERSKI

trgovina z mešanim
blagom.

Vsaka res praktična gospodinja,
katera dobroto email kuhinjske posode ne le po čisti
zunanosti barve, temveč samo le po nje vstrajnosti,
trpežnosti pri rabi in nizki ceni čišča, kupuje dandaues
edino le sivo emailirano

secesijon-email-
kuhinjsko posodo

komanditne družbe P. WESTEN, Šopronj-Ligetfalu.

Glavna zaloga

za Rudolfovo
pri

Franc-u PLETERSKI

trgovina z mešanim
blagom.

Prodaja

po

originalnih
tovarniških cenahpo predležeh
tovarniških cenikih.

(63-6-4)